

Briselē, 29.7.2016.
COM(2016) 464 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**Dalībvalstu panāktais progress virzībā uz izmaksu ziņā optimālu minimālo
energoefektivitātes prasību līmeni**

Saturs

1.	Ievads	3
2.	Kas ir izmaksu optimalitāte?	4
3.	Tiesiskais konteksts.....	5
4.	Pārskats par izmaksoptimālu līmeņu aprēķinu valstīs	5
5.	Progress virzībā uz optimālām izmaksām.....	8
5.1.	Jaunas ēkas	8
5.2.	Esošās ēkas / nozīmīgi atjaunošanas darbi.....	9
5.3.	Būvelementu nomaiņa.....	10
5.4.	Plāni atšķirību samazināšanai	11
6.	Secinājumi.....	11

1. IEVADS

Šajā ziņojumā ir aplūkots dalībvalstu progress attiecībā uz to, cik lielā mērā tās sasniegušas izmaksoptimālu minimālo energoefektivitātes prasību līmeni jaunām un esošām ēkām un būvelementiem. Ar to tiek izpildīts Komisijas pienākums ziņot Eiropas Parlamentam un Padomei par Direktīvas 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti (turpmāk tekstā — “Direktīva”)¹ 5. panta 4. punktā un 23. pantā minēto deleģēto pilnvaru izmantošanu. Šajā ziņojumā sniegtā informācija tiks izmantota arī notiekošajā Direktīvas pārskatīšanā, kas ir Enerģētikas savienības pamatstratēģijas² rīcības punkts.

Ēkām ir būtiska nozīme ES energoefektivitātes politikas kontekstā. Gandrīz 40 %³ no enerģijas galapatēriņa un 36 % siltumnīcefekta gāzu emisiju rada mājokļi, biroji, veikali un citas ēkas. Eiropas ēku fonda energoefektivitātes uzlabošanai ir būtiska nozīme, lai sasniegtu ES 2020. gada emisiju samazināšanas un energoefektivitātes mērķus. Energoefektivitātes uzlabošana arī palīdzēs sasniegt ilgtermiņa mērķus, kas ir paredzēti klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam no 2020. gada līdz 2030. gadam⁴ un Mazoglekļa ekonomikas ceļvedī laikam līdz 2050. gadam⁵.

Direktīva par ēku energoefektivitāti ir galvenais ES līmeņa legislatīvais instruments ēku energoefektivitātes uzlabošanai. Saskaņā ar iepriekšējo Direktīvu 2002/91/EK⁶ dalībvalstīm bija jānosaka minimālās energoefektivitātes prasības jaunām un esošām ēkām. Tomēr šo prasību noteikšana ES dalībvalstīs bija atšķirīga. Daudzas dalībvalstis nenovērtēja energotaupības potenciālu salīdzinājumā ar izmaksām, lai noteiktu dažādu energoefektivitātes prasību optimālos līmeņus. Tā kā izmaksoptimāli līmeņi netika aprēķināti, rentablu enerģijas ietaupījumu potenciāls nebija zināms.

Turklāt bija sarežģīti pārrobežu līmenī salīdzināt šajā jomā gūtās dalībvalstu sekmes. Tas skaidrojams ar atšķirīgajām valsts un reģionālā līmeņa pieejām, kā arī dažādu parametru un metodoloģiju izmantošanu. Tāpēc ES likumdevēji izlēma saskaņā ar Direktīvu izveidot salīdzinošas vērtēšanas mehānismu, lai aprēķinātu izmaksoptimālus energoefektivitātes prasību līmeņus jaunām un esošām dzīvojamām ēkām (vienģimenes mājas un dzīvokļi) un nedzīvojamām ēkām (biroji, izglītības iestāžu ēkas, slimnīcas utt.). Šis salīdzinošās vērtēšanas mehānisms ļauj noteikt gadījumus, kad dalībvalstis paredz energoefektivitātes prasības, kas ir zemākas par izmaksoptimāliem līmeņiem, kas savukārt nozīmē, ka valsts ēku fondam ir neizmantots rentabls energotaupības potenciāls.

Salīdzinošās vērtēšanas mehānisma izstrādes pamatā ir metodoloģijas sistēma, kas ļauj salīdzināt energoefektivitātes pasākumus, atjaunojamo energoresursu izmantošanas pasākumus un dažādas šo pasākumu kombinācijas. Metodoloģija balstās uz primārās enerģijas efektīvu izmantošanu un izmaksām, un tajā ņem vērā ēku aplēsto kalpošanas ilgumu.

Šī sistēma sniedz Komisijai iespēju novērtēt to, cik lielā mērā dalībvalstis sasniegušas izmaksoptimālu minimālo energoefektivitātes prasību līmeni. Progress, ko dalībvalstis ir panākušas, īstenojot Direktīvas prasības par izmaksoptimālām un minimālajām

¹ OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.

² COM(2015) 80 final.

2010. gadā. Skatīt “Enerģija, transports un vides rādītāji — 2012. gada izdevums”, Eiropas Komisija. Lai veiktu šo aplēsi, māsasaimniecību un pakalpojumu nozaru enerģijas galapatēriņš ir apvienots. Jāņem vērā, ka tas ietver, piemēram, ierīču radīto elektrības patēriņu, bet neietver enerģijas patēriņu ražošanas ēkās.

⁴ COM/2014/015 final.

⁵ COM(2011) 112. Lai sasniegtu 2050. gada mērķi, mājokļu un pakalpojumu nozarēm kopā jāpalielina to CO2 samazinājums no -88 % līdz -91 % (salīdzinājumā ar 1990. gada līmeņiem).

⁶ OV L 1, 4.1.2003., 65. lpp.

energoefektivitātes prasībām, tika aplūkots, novērtējot Eiropas strukturālo un investīciju fondu priekšnosacījumus energoefektivitātes nodrošināšanai infrastruktūrā, sabiedriskajās ēkās un mājokļos. Arī Eiropas Investīciju bankā tiek izmantoti izmaksoptimāli kritēriji, lai novērtētu ēku atjaunošanas un modernizācijas projektos un programmās veikto ieguldījumu paredzamo efektivitāti.

Turpmākajās sadaļās ir aplūkota metodoloģijas sistēma, juridiskais konteksts un prasības, kā arī tas, cik lielā mērā dalībvalstis sasniegušas izmaksoptimālu minimālo energoefektivitātes prasību līmeni.

2. KAS IR IZMAKSU OPTIMALITĀTE?

Izmaksoptimāls līmenis ir definēts Direktīvas 2. panta 14. punktā. Tā ir energoefektivitāte (mēra primārās enerģijas kWh/m² 7), kas rada viszemākās izmaksas aplēstajā ēkas kalpošanas laikā (30 gadi dzīvojamām ēkām un 20 gadi nedzīvojamām ēkām). Izmaksu aprēķini (kas izteikti kā pašreizējā neto vērtība) ietver ieguldījuma izmaksas energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu izmantošanas pasākumos, uzturēšanas un ekspluatācijas izmaksas, enerģijas izmaksas, ieņēmumus no saražotās enerģijas un likvidēšanas izmaksas (ēkas nojaukšanas izmaksas tās kalpošanas laika beigās).

Izmaksu optimalitātes metodoloģijas sistēmas pamatā ir tradicionālā izmaksu un ieguvumu analīze. Tajā netiek ņemti vērā visi ārējie faktori, kas var ietekmēt ēku kalpošanas laika izmaksu aprēķinus. Izmaksu optimalitātes metodoloģijas sistēmas ietvaros netiek atspoguļota arī pozitīvā ietekme uz sabiedrību, ko rada ieguldījumi energoefektivitātē un atjaunojamo energoresursu enerģijas integrēšana ēkās. Šāda ietekme var ietvert darbvietu un labklājības radīšanu, lielāku produktivitāti, ēku iemītnieku veselības uzlabošanu un ēku vērtības pieaugumu. Tā kā metodoloģijā nav atspoguļoti daudzi energoefektivitātes sniegtie ieguvumi, dalībvalstis var izvēlēties noteikt minimālās prasības, kas pārsniedz izmaksoptimālus līmeņus.

Izmaksu optimalitātes metodoloģijas sistēma ir jāuzskata par instrumentu, kas dalībvalstīm palīdz noteikt minimālos energoefektivitātes prasību līmeņus ēkām un tos pārskatīt, ņemot vērā tirgus un tehnikas attīstību. Šīs sistēmas ietvaros ir paredzēti principi energoefektivitātes pasākumu, atjaunojamo energoresursu izmantošanas pasākumu un dažādu šo pasākumu kombināciju salīdzināšanai.

Lai gan izmaksu optimalitātes metodoloģija paredz sistēmu aprēķinu veikšanai, tā dalībvalstīm sniedz ievērojamu elastību aprēķina parametru izvēlē (piemēram, references ēkas, energoefektivitātes aprēķina metode, energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu izmantošanas pasākumi, izmaksas, enerģijas cenas un diskonta likmes). Tāpēc izmaksoptimālu līmeņu tieša salīdzināšana starp dalībvalstīm nav iespējama. Tomēr izmaksu optimalitātes metodoloģiju iespējams izmantot, lai noteiktu kritēriju valsts minimālajām energoefektivitātes prasībām, kā arī novērtētu un salīdzinātu nosacītos mērķu līmeņus, kuru sasniegšanai dalībvalsts līmenī ir noteiktas šīs prasības.

Tātad izmaksu optimalitātes metodoloģijas sistēmas izmantošana palīdz noteikt minimālās energoefektivitātes prasības jaunām un esošām ēkām un būvelementiem (piemēram, sienām, jumtam, logiem utt.) atbilstoši tehniskajam un ekonomiskajam energotaupības potenciālam un specifiskiem valsts un reģionālajiem apstākļiem. Turklāt šīs sistēmas izmantošana sniedz iespēju definēt energoefektivitātes līmeņus, kas ir rentabli mājāsaimniecībām un ieguldītājiem.

---

⁷ Primārās enerģijas aprēķināšana ietver telpu apkurei, dzesēšanai, ventilācijai, saimniecībā izmantojamā karstā ūdens sagatavošanai un apgaismojuma sistēmām vajadzīgās enerģijas sadalījumu. Rezultātā iegūtais kopējais primārās enerģijas pieprasījums tiek aprēķināts, izmantojot valsts primārās enerģijas konversijas koeficientus. No kopējā primārās enerģijas pieprasījuma atņem enerģiju, kas no atjaunojamiem energoresursiem saražota uz vietas, ja tāda ir.

Tādējādi dalībvalstis nenoteiks nepietiekami stingras prasības, kas kavētu enerģijas ietaupījumu īstenošanu. Papildus tam tirgus dalībniekiem ir informācija par rentablākajiem energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu izmantošanas pasākumiem un to kopumiem jaunām un esošām ēkām, kā arī atsevišķu būvelementu nomaiņai.

3. TIESISKAIS KONTEKSTS

Noteikumi izmaksoptimālu līmeņu aprēķināšanai, kas ir pamatā minimālo energoefektivitātes prasību līmeņu noteikšanai un pārskatīšanai nacionālā un reģionālā līmenī, ir Ēku energoefektivitātes direktīvas būtisks elements. Direktīvas 4. panta 1. punktā ir noteikts, ka dalībvalstis nodrošina, ka minimālās energoefektivitātes prasības attiecībā uz ēkām vai ēkas daļām ir noteiktas saskaņā ar izmaksu ziņā optimāliem līmeņiem. Direktīvas 5. pantā ir aprakstīta metodoloģijas sistēma, dalībvalstu pienākums ziņot Komisijai par aprēķiniem un Komisijas pienākums ziņot Eiropas Parlamentam un Padomei par dalībvalstu panākto progresu.

Komisijas Deleģētajā regulā (ES) Nr. 244/2012⁸ (turpmāk “Regula”) ir paredzēti sīki noteikumi par minimālajām energoefektivitātes prasībām, lai panāktu izmaksoptimālus līmeņus. Regulā iekļautā metodoloģija tika noteikta saskaņā ar Direktīvas III pielikumu, un to papildina pamatnostādnes⁹, kas nav juridiski saistošas.

Regulas III pielikumā ir iekļauta veidlapa, ko dalībvalstis var izmantot, lai sagatavotu savu izmaksoptimālā līmeņa aprēķinu un ziņotu par to Komisijai. Regulā ir arī norādīti galvenie aspekti, kas ir jāaplūko valsts ziņojumos par izmaksoptimāliem līmeņiem saskaņā ar Direktīvas I pielikumu. Valsts ziņojumos jāiekļauj visi izmantotie ievades dati un pieņēmumi, kā arī aprēķins par starpību starp valsts minimālajām energoefektivitātes prasībām un aprēķinātajiem izmaksoptimālajiem līmeņiem. Ideālā gadījumā minimālās energoefektivitātes prasības jānosaka vienādas ar aprēķinātajiem izmaksoptimālajiem līmeņiem, lai starp tiem abiem nebūtu atšķirības vai starpības. Var arī noteikt stingrākas energoefektivitātes prasības, kas atspoguļo ieguvumus no energoefektivitātes, kuri nav iekļauti izmaksu optimalitātes metodoloģijā.

Tomēr, ja pastāv starpība, proti, minimālās energoefektivitātes prasības pārsniedz aprēķinātos izmaksoptimālos līmeņus, dalībvalstīm šī starpība ir jāpamato vai jāietver plāns tās samazināšanai līdz nākamajai izmaksoptimālā līmeņa aprēķinu pārskatīšanai. Direktīvas 14. apsvērumā norādīts, ka var uzskatīt, ka pastāv būtiska atšķirība, ja izmaksoptimālie līmeņi ir par 15 % zemāki nekā spēkā esošās minimālās prasības.

4. PĀRSKATS PAR IZMAKSOPTIMĀLU LĪMEŅU APRĒĶINU VALSTĪS

Komisija 2013. gada otrajā pusē un 2014. gada laikā pavisam saņēma 30 ziņojumus no 27 dalībvalstīm. Apvienotā Karaliste iesniedza vienu ziņojumu par Lielbritāniju un Ziemeļīriju un atsevišķu ziņojumu par Gibraltāru. Beļģija iesniedza atsevišķus ziņojumus par Briseles galvaspilsētas reģionu, Flandrijas reģionu un Valonijas reģionu. Grieķija līdz šā ziņojuma sagatavošanas datumam nebija iesniegusi valsts ziņojumu par izmaksoptimālajiem līmeņiem.

Lielākā daļa dalībvalstu, aprēķinot izmaksoptimālos līmeņus un ziņojot par tiem, ir izmantojušas izmaksu optimalitātes metodoloģijas sistēmu, kā noteikts Direktīvā un Regulā. Valsts izmaksoptimālu līmeņu aprēķinu detaļu tehnisko novērtējumu veica ārējs

---

⁸ OV L 81, 21.3.2012., 18. lpp.

⁹ OV C 115, 19.4.2012., 1. lpp.

darbuņņēmējs, un šis novērtējums ir pieejams tiešsaistē.¹⁰ Komisija atbilstīgi seko līdzi ziņojumu neiesniegšanas vai nepilnīgu ziņojumu iesniegšanas gadījumiem.

Izmaksoptimālu līmeņu aprēķins ietver vairākus soļus:

- references ēku definēšana;
- energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu izmantošanas pasākumu noteikšana;
- primārās enerģijas pieprasījuma aprēķināšana;
- vispārējo izmaksu aprēķināšana; un
- izmaksoptimālu līmeņu un starpības (ja tāda pastāv starp izmaksoptimāliem līmeņiem un minimālajām energoefektivitātes prasībām) aprēķināšana.

Pirmais solis, veicot aprēķinus, bija references ēku definēšana attiecībā uz jaunām un esošām viengimenes mājām, daudzdzīvokļu ēkām, biroju ēkām un citām attiecīgām nedzīvojamām ēkām. References ēkām ir reprezentatīvi jāpārstāv valsts ēku fonds, un tām ir jābūt “tipiskām” ēkām, uz kurām attiecas konkrētas valsts tiesiskā regulējuma ietvaros paredzētas energoefektivitātes prasības. Tomēr dažās dalībvalstīs nepietiekamā pieejamā statistikas informācija par ēku veidiem, kā arī ēku iedalījuma neesamība atbilstoši izmēram, vecumam, būvniecības materiālam, lietojuma veidam un klimatiskajai zonai apgrūtināja tādu references ēku noteikšanu, kas pilnībā raksturotu valstu ēku fondus. Valsts ēku energoefektivitātes sertifikācijas datubāzes pozitīvi ietekmēja stabila references ēku kopuma izveidi izmaksoptimālā līmeņa aprēķināšanai vairākās dalībvalstīs.

Otrais solis, veicot aprēķinus, bija references ēku energoefektivitāti ietekmējošo energoefektivitātes pasākumu (piemēram, divkārša stiklojuma logi ar noteiktu U-vērtību¹¹), pasākumu, kuru pamatā ir atjaunojami energoresursi (piemēram, ūdens sildīšana ar saules enerģiju), un atbilstošu alternatīvu augstas efektivitātes sistēmu (piemēram, koģenerācija, centralizētas energoapgādes sistēmas, kondensācijas katli un siltumsūkņi) noteikšana. Pēc tam šie pasākumi tika piemēroti izraudzītajām references ēkām, un tika aprēķināta izrietošā energoefektivitāte un vispārējās izmaksas.

Atsevišķus energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu izmantošanas pasākumus iespējams apvienot kopumos (piemēram, divkārša stiklojuma logi, kondensācijas katls un ūdens sildīšana ar saules enerģiju) vai variantos (piemēram, pasākumu kopums, lai nodrošinātu brīvprātīgi sertificētu ēku ar ekomarķējumu). Vismaz vienam no šiem kopumiem vai variantiem būtu jāatbilst gandrīz nulles enerģijas ēkas prasībām attiecībā uz jaunām un, iespējams, arī esošām ēkām, kā noteikts Direktīvas 9. pantā.

Tika secināts, ka dažas dalībvalstis būtu varējušas apsvērt lielāku skaitu pasākumu, jo īpaši atjaunojamo energoresursu izmantošanas pasākumus. Lielāka atjaunojamo energoresursu izmantošanas pasākumu skaita apsvēršana varētu būtu nodrošinājusi zemākus izmaksoptimālos līmeņus, jo īpaši to dalībvalstu gadījumā, kurām ir lielāks potenciāls integrēt ēkās atjaunojamo energoresursu enerģijas izmantošanas sistēmas.

Trešais solis ir dažādu pasākumu, kopumu un/vai variantu energoefektivitātes aprēķināšana izvēlētajām references ēkām, izmantojot Eiropas Standartizācijas komitejas (CEN) standartus¹² vai līdzvērtīgu valsts aprēķina metodoloģiju. Energoefektivitātes aprēķina rezultāti tiek norādīti kā primārās enerģijas ikgadējais pieprasījums uz izmantojamās platības kvadrātmetru (kWh/m²).

¹⁰ <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-efficiency/buildings>.

¹¹ U-vērtība ir būvniecības materiālu, būvelementu utt. siltumizolācijas efektivitātes mērījums.

¹² Ēku energoefektivitāte. Kopējais energopatēriņš un energorādītāju noteikšana, EN 15603, 2008.

Tika veikta pārbaude par valsts energoefektivitātes aprēķina metodoloģiju atbilstību Direktīvas I pielikumam un EN 15603 A pielikumam¹³. To palīdzēja veikt ārējs darbuņēmējs, kas strādāja saskaņā ar pakalpojumu līgumu.¹⁴ Tika konstatēts, ka dažu valstu energoefektivitātes aprēķina metodoloģijās nav ņemti vērā visi aspekti, kas tiešā un netiešā veidā ietekmē ēkas energoefektivitāti. Piemēram, daudzās valstu metodoloģijās nav ņemti vērā, piemēram, ar jaunajām tehnoloģijām saistītie pasākumi (piemēram, objektā esošās vēja turbīnas un koģenerācija) un pasīvie risinājumi (piemēram, dabiskais apgaismojums un dabiskā ventilācija). Tādējādi rezultātā iegūtie izmaksoptimālie līmeņi, iespējams, ir augstāki nekā gaidīts — atkarībā no tā, cik pilnīgas ir valstu energoefektivitātes aprēķina metodoloģijas.

Nākamais solis ir vispārējo izmaksu aprēķināšana attiecībā uz dažādiem pasākumiem, to kopumiem un/vai variantiem, pamatojoties uz pašreizējo neto vērtību un izmantojot pilnu izmaksu metodi. Tas nozīmē, ka attiecībā uz katru pasākumu, to kopumu un/vai variantu, kas piemērots references ēkai, tika ņemtas vērā visas būvniecības (vai nozīmīgas atjaunošanas) izmaksas, kā arī visas turpmākās ēkas izmantošanas izmaksas. Aplūkotie aprēķina periodi bija 30 gadi dzīvojamām un sabiedriskām ēkām un 20 gadi nedzīvojamām ēkām.

Vispārējās izmaksas tiek aprēķinātas, raugoties no diviem dažādiem viedokļiem, proti, izmantojot finanšu (t. i., ēkas īpašnieka un ieguldītāja) un makroekonomisko (t. i., sabiedrības) pieeju. Finanšu pieejas gadījumā izmaksas ietver galapatērētāja samaksātās cenas, tostarp visus piemērojamos nodokļus, arī PVN, un maksas. Makroekonomiskās pieejas gadījumā cenas neietver visus piemērojamos nodokļus, PVN, maksas un subsīdijas. Tomēr iepriekšminētajā pieejā ir iekļautas siltumnīcefekta gāzu emisiju izmaksas. Turklāt viena no vismaz divām diskonta likmēm, kas ir jāizmanto jutīguma analīzes veikšanai makroekonomiskās pieejas gadījumā, ir 3 % reālā izteiksmē. Finanšu pieejas gadījumā diskonta likmēm ir jāatspoguļo valsts finanšu vide un hipotekārie nosacījumi.

Dažās dalībvalstīs netika ziņoti detalizēti dati saistībā ar uzturēšanas izmaksām un aizstāšanas izmaksām. Datu trūkums par ēku ekspluatāciju un atjaunošanu jo īpaši ietekmēja izmaksoptimālu līmeņu aprēķināšanu attiecībā uz nozīmīgiem atjaunošanas darbiem un būvelementu nomaiņu. Tādējādi šo aprēķinu veikšana bija sarežģītāka nekā izmaksoptimālu līmeņu aprēķināšana attiecībā uz jaunām ēkām.

Pēdējie soļi ir izmaksoptimālu līmeņu aprēķināšana un starpības novērtēšana saistībā ar minimālajām energoefektivitātes prasībām attiecībā uz jaunām un esošām viengimenes mājām, daudzdzīvokļu ēkām, biroju ēkām utt., kā arī attiecīgajiem būvelementiem.

Izmaksoptimālu līmeņu aprēķināšana attiecībā uz katru references ēku ir detalizēti aprakstīta Regulas I pielikuma 6. punktā. Tiek salīdzināti dažādu pasākumu, to kopumu un/vai variantu vispārējo izmaksu rezultāti, izvēloties zemāko rezultātu. Izmaksoptimāli līmeņi ir visu references ēku vidējā izmaksoptimālā energoefektivitāte katrā ēku kategorijā (viengimenes mājas, daudzdzīvokļu ēkas, biroju ēkas utt.), atsevišķi izvērtējot jaunas un esošas ēkas. Lielākā daļa dalībvalstu skaidri ziņoja par rezultātiem, tostarp visiem izmantotajiem pieņēmumiem (piemēram, kopumiem/variantiem, enerģijas cenu tendencēm, diskonta likmēm).

Pēc izmaksoptimālu līmeņu aprēķināšanas iespējams noteikt to atšķirību salīdzinājumā ar minimālajām energoefektivitātes prasībām, un tiek pieņemts lēmums par to, vai par valsts kritēriju kļūs makroekonomiskā vai finanšu pieeja. Starpība starp minimālajām energoefektivitātes prasībām un izmaksoptimāliem līmeņiem ir starpība starp

¹³ EN 15603:2008, Ēku energoefektivitāte. Kopējais energopatēriņš un energorādītāju noteikšana, CEN, 2008. gada janvāris. Standarta A pielikums attiecas uz ēku datu apkopošanas metodēm.

¹⁴ ENER/C3/2013-414.

izmaksoptimāliem līmeņiem un energoefektivitātes prasībām valsts būvnormatīvā, ko daļa ar izmaksoptimālu līmeni un izsaka procentos, kā norādīts Pamatnostādņu 7.2. punktā.

Ja atšķirība starp izmaksoptimālajiem līmeņiem un būvnormatīva prasībām ir ievērojama (<15 %), dalībvalstīm savā ziņojumā par izmaksoptimāliem līmeņiem ir jāsniedz pamatojums, kā norādīts Direktīvas 5. panta 3. punktā un Regulas 6. panta 2. punktā. Ja atšķirību nav iespējams pamatot, dalībvalstīm ir jāiesniedz plāns ar piemērotiem pasākumiem, lai atšķirību samazinātu.

5. PROGRESS VIRZĪBĀ UZ OPTIMĀLĀM IZMAKSĀM

Dalībvalstu progress virzībā uz izmaksoptimālu minimālo energoefektivitātes prasību līmeņu noteikšanu ir atspoguļots turpmāk sniegtajos grafikos, kuros ir redzama vidējā atšķirība. Raustītā līnija apzīmē 15 % sliekšni. Ja atšķirība ir lielāka, to var uzskatīt par ievērojamu.

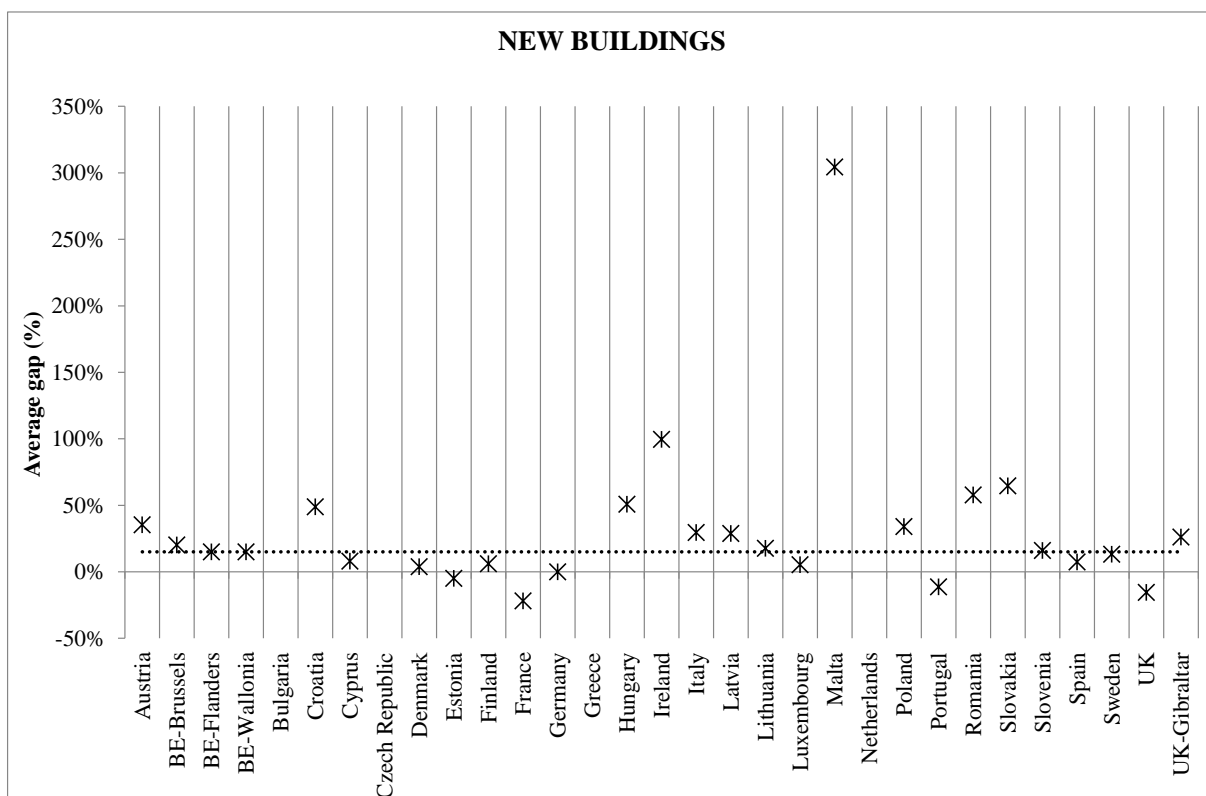
Salīdzinot ziņotos izmaksoptimālos līmeņus un minimālās energoefektivitātes prasības, iespējams secināt, ka aptuveni puse dalībvalstu ir noteikušas minimālās energoefektivitātes prasības, kas nepārsniedz 15 % sliekšni. Piemēram, vidējās atšķirības starp izmaksoptimāliem līmeņiem un minimālajām prasībām attiecībā uz visām kategorijām (t. i., jaunas ēkas, nozīmīgi atjaunošanas darbi un būvelementi) un ēku tipiem (t. i., viengimenes mājas, daudzdzīvokļu ēkas un nedzīvojamās ēkas) Dānijā, Somijā un Spānijā ir zemākas par iepriekšminēto sliekšni.

5.1. Jaunas ēkas

Jaunu ēku gadījumā noteiktās minimālās energoefektivitātes prasības turpmāk uzskaitītajos 13 gadījumos (no 27 aprēķiniem) pārsniedza izmaksoptimālo līmeni ne vairāk kā par 15 %: Beļģija — Flandrija, Beļģija — Valonija, Kipra, Dānija, Igaunija, Somija, Francija, Vācija, Luksemburga, Portugāle, Spānija, Zviedrija un Apvienotā Karaliste. Lietuvā un Slovēnijā vidējā atšķirība tikai nedaudz pārsniedza 15 % sliekšni.

Igaunija, Francija, Vācija, Portugāle un Apvienotā Karaliste noteica minimālās prasības, kas pārsniedza šo valstu izmaksoptimālo līmeni.

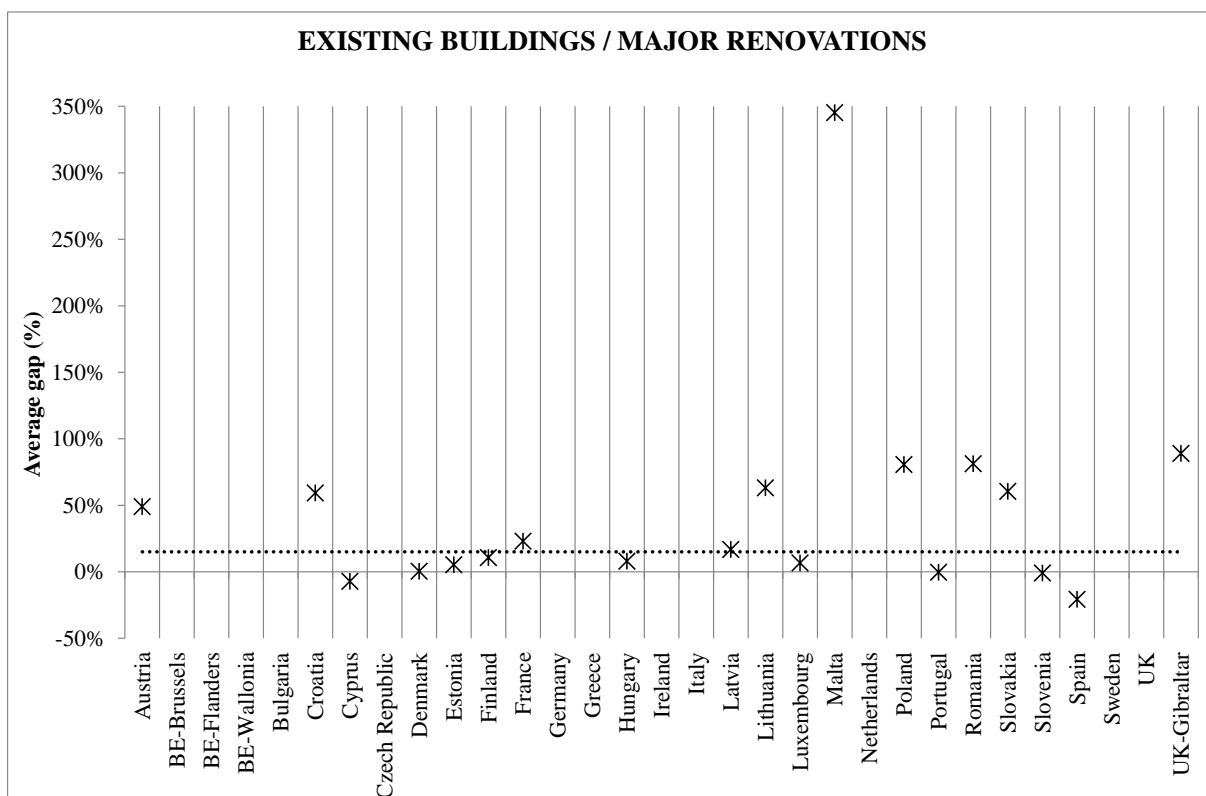

Vidējā atšķirība starp minimālajām energoefektivitātes prasībām un izmaksoptimāliem līmeņiem: jaunas ēkas

5.2. Esošās ēkas / nozīmīgi atjaunošanas darbi

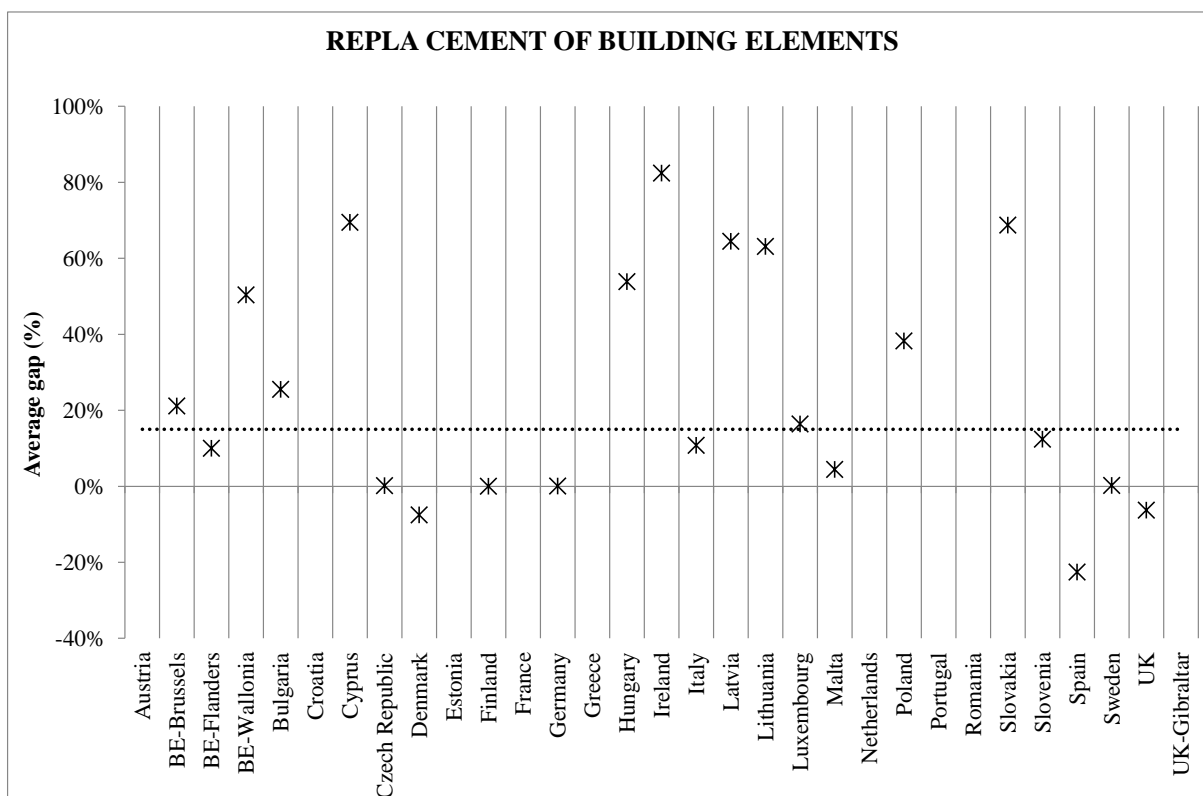
Noteiktās minimālās energoefektivitātes prasības attiecībā uz nozīmīgiem atjaunošanas darbiem turpmāk uzskaitītajos deviņos gadījumos (no 19 aprēķiniem) pārsniedza izmaksoptimālo līmeni ne vairāk kā par 15%: Kipra, Dānija, Igaunija, Somija, Ungārija, Luksemburga, Portugāle, Slovēnija un Spānija. Latvijas vidējā atšķirība nozīmīgu atjaunošanas darbu gadījumā tikai nedaudz pārsniedza 15% sliekšni. Kipra, Portugāle, Slovēnija un Spānija noteica prasības, kas izmaksu ziņā bija vienādas vai pārsniedza izmaksoptimālo līmeni.

Vidējā atšķirība starp minimālajām energoefektivitātes prasībām un izmaksoptimāliem līmeņiem: nozīmīgi atjaunošanas darbi

5.3. Būvelementu nomaiņa

Lielākā daļa dalībvalstu aprēķināja izmaksoptimālus līmeņus atsevišķiem, bet parasti ne visiem Direktīvā un Regulā noteiktajiem būvelementiem (sienas, jumts, logi un grīda). Noteiktās minimālās energoefektivitātes prasības turpmāk uzskaitītajos 11 gadījumos (no 22 aprēķiniem) pārsniedza izmaksoptimālo līmeni ne vairāk kā par 15%: Beļģija — Flandrija, Čehija, Dānija, Somija, Vācija, Itālija, Malta, Slovēnija, Spānija, Zviedrija un Apvienotā Karaliste.

Vidējā atšķirība starp minimālajām energoefektivitātes prasībām un izmaksoptimāliem līmeņiem: būvelementu nomaiņa

5.4. Plāni atšķirību samazināšanai

Ja ir konstatēta atšķirība un dalībvalstis nosaka minimālās prasības, kas pārsniedz izmaksoptimālos līmeņus, tām ir jāsniedz attiecīgs pamatojums un jāiesniedz plāns, kurā aprakstīti piemēroti pasākumi atšķirības samazināšanai. Plāni atšķirību samazināšanai tika iesniegti par aptuveni divām trešdaļām no paziņotajām atšķirībām. Ideālā gadījumā ziņojumos būtu skaidri jānorāda konkrēti pasākumi atšķirības novēršanai Direktīvā un Regulā noteiktajā laikposmā, ieskaitot minimālās prasības gandrīz nulles enerģijas ēkām (2018./2020. gadā). Tomēr plānos, kas bija iekļauti ziņojumos par izmaksoptimāliem līmeņiem, ne vienmēr tika sniegti pārlicinoši laika grafiki.

Atšķirību samazināšanas nacionālo plānu īstenošanas pārraudzība šajā ziņojumā nav aplūkota, jo dalībvalstīm vēl ir laiks — līdz nākamajam piecgadējam energoefektivitātes prasību novērtējumam — atšķirību novēršanai. Novērtēšana iecerēta 2018. gada sākumā. Pamatojoties uz izmaksu optimalitātes aprēķiniem, kas dalībvalstīm jāiesniedz 2018. gadā, Komisija novērtēs, kā ir novērstas atšķirības starp minimālajām energoefektivitātes prasībām un pašreizējiem izmaksoptimālajiem līmeņiem.

6. SECINĀJUMI

Izmaksoptimālā līmeņa aprēķinus ir iesniegušas visas dalībvalstis, izņemot Grieķiju. Vairumā gadījumu prasības tika izpildītas gan attiecībā uz direktīvu par ēku energoefektivitāti, gan deleģēto regulu par metodoloģijas sistēmu. Komisija atbilstīgi pārrauga pārējos gadījumus.

Izmaksu optimalitātes metodoloģijas sistēmas mērķi tika sasniegti, jo tā nodrošināja informāciju lēmumu pieņemšanai par “pareiza” mēroga (t. i., rentablu) minimālo energoefektivitātes prasību noteikšanu valsts un reģionālajā līmenī.

Izmaks optimālu līmeņu aprēķini ir apliecinājuši, ka joprojām pastāv ievērojams rentablu enerģijas ietaupījumu potenciāls, ko iespējams izmantot, novēršot atšķirību starp spēkā esošajām minimālajām prasībām un izmaks optimāliem līmeņiem.

Pirmo reizi tika izmantota salīdzinošās vērtēšanas sistēma, kuras pamatā ir Direktīvā un Regulā ierosinātā izmaksu optimalitātes metodoloģija. Tas deva iespēju salīdzināt un apvienot dažādas energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu izmantošanas tehniskās iekārtas. Šis darbs nodrošināja atbalstu valsts iestādēm, kuru uzdevums bija noteikt īstenojamas minimālās energoefektivitātes prasības attiecībā uz ēkām un sagatavot augsni gandrīz nulles enerģijas ēku mērķrādītāju sasniegšanai¹⁵. Visbeidzot, tas veicināja vērienīgāku vispārējo mērķu noteikšanu ES attiecībā uz tehnisko un ekonomisko energotaupības potenciālu būvniecības nozarē, kas ir atspoguļots arī uz nākotni vērstās ēku atjaunošanas stratēģijās, kuras ir publicētas saskaņā ar energoefektivitātes direktīvas¹⁶ 4. pantu. Tomēr aprēķinu ietvaros bija iespējams efektīvāk aplūkot dažādu atjaunojamo energoresursu veidu potenciālu un bija iespējams meklēt labāku statistikas informāciju par valstu ēku fondiem.

Komisija pilnībā izmantos tai Līgumā paredzētās pilnvaras, lai nodrošinātu direktīvas par ēku energoefektivitāti pareizu īstenošanu. Tas ietver izmaks optimālu minimālo energoefektivitātes prasību līmeņu sasniegšanu norādītajā termiņā, lai nodrošinātu ES ilgtermiņa mērķu sasniegšanu enerģētikas un klimata jomā, kā arī būvniecības nozares ieguldījumu šo mērķu īstenošanā.

---

¹⁵ Komisijas ieteikums par gandrīz nulles enerģijas ēku veicināšanas vadlīnijām un par paraugpraksi, kā nodrošināt, ka no 2020. gada visas jaunās ēkas ir gandrīz nulles enerģijas ēkas.

¹⁶ OV L 315, 14.11.2012., 1.–56. lpp.